

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

УПРАВЛІННЯ SPA ТА WELLNESS КОМПЛЕКСАМИ

підготовки магістра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «УПРАВЛІННЯ SPA ТА WELLNESS
КОМПЛЕКСАМИ» підготовки магістра

Розробник: Ільїна О. В., доцент кафедри готельно-ресторанної справи,
туризму і рекреації, кандидат географічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Лисюк Т. В.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.**

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: J Транспорт та послуги Спеціальність: J3 Туризм та рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 2
ІНДЗ: немає		Семестр – 3
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 14 год.
		Самостійна робота – 88 год.
		Консультації – 8 год.
Мова навчання		Форма контролю: залік
		Українська

II. Інформація про викладача

III: Ільїна Ольга Вікторівна

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

Контактна інформація викладача:

Електронна адреса: olga.ilyina@vnu.edu

Дні занять (посилання: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

«Управління SPA та WELLNESS комплексами» належить до переліку вибірових освітніх компонент для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Курс розроблено з метою формування знань з організації управлінської праці менеджерів SPA та Wellness індустрії різних рівнів управління та формування її складових. Освітня компонента «Управління Spa та Wellness комплексами» покликана сформувати у майбутніх фахівців навички професійної роботи. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань у сфері туристичного бізнесу.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета викладання освітнього компонента: оволодіння теоретичними і практичними основами управління в галузі SPA та Wellness індустрії для подальшого успішного застосування отриманих компетенцій в організаційно-управлінській діяльності, пов'язаній з роботою курортних готелів і підприємств SPA та Wellness індустрії.

Завдання освітнього компонента:

- формування термінологічного апарату з дисципліни;
- ознайомлення із класифікацією SPA-закладів та послуг;
- розглянути основи рекреації та профілактики на курортах і в оздоровчих центрах;
- вивчення правильного зонування SPA у готелях;

- ознайомлення студентів з основними природними лікувальними ресурсами і їх використанням в SPA-індустрії;
- формування у студентів навичок аналізу підприємств, що надають SPA та Wellness послуги;
- оволодіння основними поняттями у сфері менеджменту та маркетингу у закладах SPA та Wellness-індустрії;
- формування уявлення про Wellness-туризм;
- дослідження сучасних тенденцій розвитку SPA та Wellness-туризму в світі в цілому та окремих його регіонах.

3. *Soft skills.*

У результаті вивчення освітнього компонента формуються такі *soft skills*:

- критичне мислення (аналізувати управлінські ситуації у SPA та Wellness-індустрії, розробляти операційні плани розвитку SPA-комплексів);
- аналітичні навички (уміння досліджувати ринок SPA та Wellness-туризму, попит і мотивацію споживачів послуг);
- креативність (здатність розробляти інноваційні концепції SPA-послуг, програм, релаксації, оздоровлення і відновлення; генерувати оригінальні ідеї щодо створення SPA та Wellness продуктів);
- комунікативні навички (ефективно здійснювати професійну комунікацію з гостями, персоналом і партнерами; професійно вирішувати конфліктні ситуації у сфері SPA-сервісу).
- навички командної роботи (здатність співпрацювати під час планування, координувати спільну діяльність для досягнення командних результатів, формувати атмосферу співпраці та взаємної підтримки);
- адаптивність і гнучкість (готовність реагувати на зміни ринкових умов і специфіку SPA та Wellness-індустрії);
- кроскультурні вміння (враховувати культурні, етнічні та релігійні особливості споживачів послуг; здійснювати професійну взаємодію в мультикультурному середовищі).

4. *Структура освітнього компонента.*

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю* /Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи с SPA та WELLNESS послуг						
Тема 1. Сутність, поняття «SPA» і «Wellness» та їх складові	12	2		10		ДС, РМГ/10
Тема 2. Регіональні моделі SPA	13	–	2	10	1	ЗПР, УО/10
Тема 3. Класифікація SPA-процедур	13	2	2	8	1	ДП, ДС/10
Тема 4. Особливості менеджменту в SPA-індустрії	13	2	2	8	1	ДС, РМГ/10
Тема 5. Особливості маркетингової діяльності в SPA та Wellness комплексах	13	–	2	8	1	ДП, ДС/10
Разом за змістовим модулем 1	62	6	8	44	4	50
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти SPA та WELLNESS послуг						
Тема 6. Готельні SPA-центри	13	–	2	10	1	ДС, РМГ/10
Тема 7. Правильне харчування та	11	2		8	1	ДП, ДС/10

фітнес як складові Wellness індустрії.						
Тема 8. Сучасні тенденції розвитку SPA і Wellness-туризму	11	–	2	8	1	ЗПР, УО/10
Тема 9. Розвиток SPA та Wellness-туризму	13	–	2	10	1	ДП, ДС/10
Тема 10. Ринок споживачів SPA та Wellness послуг. Мотиваційні чинники та сегментація ринку	10	2		8		ЗПР, УО/10
Разом за змістовим модулем 2	58	4	6	44	4	50
Усього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

*Форми контролю: ДС – дискусія; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; РМГ – робота в малих групах.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти є обов'язковою складовою освітнього компонента та спрямована на поглиблення теоретичних знань і практичних компетентностей.

Самостійна робота з освітнього компонента передбачає:

- опрацювання теоретичного матеріалу (вивчення рекомендованих підручників, навчальних посібників та наукових статей; конспектування основних понять і категорій; опрацювання лекційних матеріалів та презентацій);
- підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в групах, опитування;
- виконання домашніх завдань;
- опрацювання окремих тем або питань, що попередньо не обговорювалися та не розглядалися на заняттях;
- підготовка до поточного та підсумкового контролю (систематизація вивченого матеріалу; повторення навчального матеріалу; підготовка до заліку).

Контроль самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється на практичних заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах поточного оцінювання на практичних заняттях та заліку.

Перелік питань та завдань для самостійної роботи

Історія розвитку курортної справи в Україні та світі. Курорти – провідний сегмент індустрії туризму. Лікувальне значення води та водяної пари (бальнео- та гідротерапія). Особливості менеджменту та маркетингу в «SPA» індустрії. Санітарія, гігієна та безпека у «SPA». Особливості використання гідротерапії в оздоровчих цілях. Особливості використання термотерапії в оздоровчих цілях. Особливості використання кріотерапії в оздоровчих цілях. Використання масажних технік в «SPA» та «Wellness» технологіях. Особливості використання ароматерапії та фітотерапії в оздоровчих цілях. Фітнес-технології та технології сну. Ментальні технології. Принципи здорового харчування. Технології моніторингу здоров'я

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://hell.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Здобувач освіти зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента. При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі здобувачами освіти та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової оцінки, не дозволяється. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки на основі Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (посилання: <https://surl.li/moqiac>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час переведення, поновлення здобувача освіти до Волинського національного університету імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або освітньо-професійних програм.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені силябусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, а бо під час вивчення освітнього компонента, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силябусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості в усній формі. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Перелік питань до заліку

1. Визначення та особливості SPA-індустрії.
2. Визначення та особливості Wellness-індустрії.
3. Характеристика та види клубних, готельних, медичних, природних, цільових, круїзних SPA-комплексів.
4. Профілактика захворювань. Фітнес-центри. Біологічно активні добавки.
5. Гомеопатія, акупунктура, детоксикація і виведення шлаків.
6. Сутність, функції та еволюція SPA та Wellness-послуг в Україні.
7. Характеристика європейської моделі SPA.
8. Характеристика американської моделі SPA.
9. Характеристика південно-східної моделі SPA.
10. Характеристика бальнеолікування: сутність, методи та значення.
11. Характеристика таласотерапії.
12. Лікувальних грязі, пелоїдолікування.
13. Характеристика масажу і його видів.
14. Альтернативні традиційні і нетрадиційні методи оздоровлення.
15. Гідротерапія. Озонотерапія.
16. Визначення сегментів споживачів SPA-послуг у готелях.
17. Функціональні зони SPA-центру у готелі.

18. Етапи створення SPA-комплексу у готелі.
19. Вибір дизайну SPA-центру в готелі.
20. Система послідовного управління SPA-комплексом.
21. Функції управління у SPA-об'єктах.
22. Ключові компетенції персоналу SPA-центру та його функції.
23. Характеристика маркетингових інструментів SPA та Wellness центрів.
24. Фактори розвитку та стратегії ціноутворення SPA та Wellness-послуг.
25. Правильне харчування та фітнес як складові Wellness індустрії.
26. Сучасні тенденції розвитку SPA і Wellness-туризму
27. Розвиток SPA та Wellness-туризму в Європейському макрорегіоні.
28. Розвиток SPA та Wellness-туризму в Азіатсько-Тихоокеанському макрорегіоні.
29. Розвиток SPA та Wellness-туризму в Американському та Близькосхідному макрорегіонах.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

Ільницька Г. С., Павленко В. О. Оздоровчий туризм: навч. посібн. Харків. НФаУ, 2021.

Мальська М. П., Малюга Л. А., Масюк Ю. О. Міжнародний курортний спа-менеджмент : навч. посіб. Київ: Видавець ФОП. Піча Ю.В. 2022.

Капліна Т. В., Столярчук В. М., Малюк Л. П., Капліна А. С. Інноваційні технології в готельному господарстві: основи теорії : навчальний посібник. Полтава: ПУЕТ, 2018. 186 с.

Мальська М. Бордун О. Медичний туризм. Теорія та практика. Навчальний посібник.. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 128 с.

Павловська Т. С., Ярошенко О. В., Ільїна О. В. Організація рекреаційних послуг : навч. посіб. Луцьк : Терен, 2017. 196 с.

Павленко Є. Є., Ільницька Г. С., Павленко В. О. Оздоровчий туризм : навч. посібник для студентів денної форми навчання. Х. : НФаУ, 2021. 114 с.

Спеціалізований туризм : підручник / А. А. Мазаракі, Т. І. Ткаченко Т. П. Дупляк та

ін. ; за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. 576 с.

Біловол А.М., Ткаченко С.Г., Татузян Є.Г. Фізіотерапія в косметології: навч. посібник. Харків: ХНМУ, 2017. 116 с.

Заваріка Г.М. Курортна справа: навч. Посібник. Київ : Центр учб. л-ри, 2019. 264 с.

Кравець О.М., Рябев А. А. Курортнологія: підручник. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. 167 с.

Кушнірук Ю. С. Рекреалогія: навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2018. 148 с.

Влащенко Н.М. Управління курортами : навчальний посібник. Харків: ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2019. 226 с.

Клапчук В. М. Основи санаторно-курортної справи: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фліант, 2012. 136 с.

Клапчук В.М. Географія курортів України (вибрані лекції): навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2023. 48 с.

Додаткова:

Шаповалова О.О., Сапа Ю.А. Сучасні тенденції розвитку «SPA» і «WELLNESS» туризму. *Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*. 2013. № 1042. С. 154-158.

Ільїна О. В., Єдинак Н. А. Нетрадиційні методи лікування як чинник підвищення конкурентноспроможності санаторно-курортних підприємств. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі : колективна монографія. Видання шосте. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2020. С. 168–182.

Ільїна О. В. Туризм. Рекреаційна географія: Поняття і терміни. Луцьк: Терен, 2004. 104 с.

Пасічник М.П., Ільїна О. В. Ресурсні чинники розвитку лікувально-оздоровчого туризму Волинської області. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм*. 2021. Т. 4., № 1. С.40–53.

Мар'юсик А. Ф., Ільїна О. В. SPA-послуги в Україні: регіональний аналіз. Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Луцьк, 15 травня 2025 р.) / відпов. ред. Л.В. Ільїн. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2025. С. 62–65. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/27845>

Ільїна Ольга. Сапропелеві лікувальні ресурси Північно-Західного регіону України. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 8–9 лист. 2024 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 200–202.

Ільїна О. В. Кадастрова система «Сапропелеві лікувальні ресурси України». *Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 16 травня 2024 р.) / відпов. ред. Л.В. Ільїн. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2024. С. 61–65.

Ільїна О. В. Озерні пелоїди Волинської області: ресурси та перспективи використання у лікувальній рекреації. *Туризм: міжнародний досвід та національні пріоритети*: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Житомир, 10–11 квітня 2024 р.). Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 120–124.

Ільїна Ольга. Бальнеологічне значення сапропелевих лікувальних грязей та доцільність їх використання у санаторно-курортному комплексі України. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Луцьк, 12-14 квітня 2024 р.). Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 91–93.

Союз професіоналів SPA, курортів та Wellness об'єктів України. URL: <https://soyuz-spa.com/standarti-spa-wellness-ukra%D1%97ni.html>

Марченко Н.І., Дітріх І.В. Перспективи застосування Wellness-інновацій в індустрії гостинності. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: технічні науки*. 2020. Том 31 (70) Ч.2 № 6, С.65-69.

Устименко Л.М. Розвиток wellness-туризму та його вплив на трансформацію туристичної індустрії України. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм*. 2019. Т. 2. № 1. С. 49–59.

Інтернет-ресурси:

Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки : веб-сайт. URL: <https://library.vnu.edu.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).

Державне агентство розвитку туризму : вебсайт. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>.
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. Дата оновлення : 15.11.2024 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Туристична бібліотека «Все про туризм». URL: <https://tourlib.net/ua.htm>

United Nations World Tourism Organization : веб-сайт. URL: <https://www.unwto.org> (дата звернення: 24.08.2025).

Eight Dimensions of Wellness. 2019. Center for Psychiatric Rehabilitation. URL: <https://cpr.bu.edu/living-well/eightdimensions-of-wellness>.

<https://globalwellnessinstitute.org/press-room/statistics-and-facts/>

<https://globalwellnessinstitute.org/industry-research/>

<https://www.wellnesscreatives.com/wellness-industry-statistics/>

<https://www.forbes.com/sites/nazbeheshti/2024/01/16/10-timely-statistics-about-the-connection-between-employee-engagement-and-wellness/>

<https://risepeople.com/blog/fascinating-workplace-wellness-statistics/>